

DORST, deel 2

Tjeerd Bischoff

DORST, deel 2 ging op 26 november 2005 in première in het Zaantheater in Zaandam in de regie van Porgy Franssen.

Deel 1 was al eerder te zien geweest. Nu werden deel 1 en 2 achter elkaar gespeeld.

Rolverdeling:

Bernadette: Elsje de Wijn
Antje: Petra Laseur
Rikus: Theo de Groot
Manja: Trudy de Jong

© 2005
Tjeerd Bischoff
Mr.P.N. Arntzeniusweg 114
1098GT Amsterdam
tel. 020-4682103
moeli.bis@planet.nl

DORST – DEEL II

Een terras aan de achterkant van een gebouwtje. Een deur leidt naar binnen. Daaruit klinkt geroezemoes.

Rikus komt op. Hij spiedt om zich heen. Manja komt er een eindje achteraan. Met een bosje bloemen.

MANJA

Wat is dit? Wat ben je nou aan het doen, Rikus?

Ben je Winnetou en Old Shatterhand aan het naspelen?

De voordeur is daar, hoor.

RIKUS

Ik wil even... poolshoogte nemen.

Wil jij even naar binnen kijken?

MANJA

Hoezo?

RIKUS

Of er mensen zijn. Of het vol is.

Toe. Doe nou even. Ik heb er een raar gevoel bij. Straks zijn er maar een paar mensen en dan staan we daar... of weet ik veel. Snap je?

MANJA

Nee, ik snap er niks van.

RIKUS

Nou... dat er misschien toch iets achter steekt.

MANJA

Denk je nou echt dat die vrouwen dit allemaal op poten zetten om jou te grazen te nemen?

RIKUS

Dat weet ik niet. Het zou kunnen, toch?

MANJA

Maar wat zouden ze dan willen? Wat zouden ze dan met je van plan zijn?

RIKUS

Een groepsverkrachting misschien, of een castratie, of dat ze m'n kleren van m'n lijf rukken en met stiften iets op m'n lichaam schrijven, 'viespeuk' of zoiets en me in het hartje

van Assen uit de auto donderen...

MANJA
Aansteller.

RIKUS
We kunnen ook een filmpje pakken. Zullen we niet...

MANJA
Nee. We gaan gewoon naar binnen. Die vrouwen hebben het achter zich gelaten. Ze vinden het gewoon leuk om je weer eens te zien. Kom op.

RIKUS
Sorry. Ik ben opgefokt. Kom hier.

Hij geeft haar een kus.

RIKUS
Hoe zie ik eruit?

MANJA
Mooi.

RIKUS
Ik ga toch even koekeloeren, vind je het erg? Als er nou maar vijf mensen zijn...

Rikus loopt naar het raam, of de deur, of misschien gaat hij gewoon weer af.
Er klinkt muziek. Manja luistert. Behoedzaam doet ze een paar passen.

MANJA
(tot publiek) Mijn man Rafael was tangodanser

Ze probeert het opnieuw. Ze moet het van ver weg halen.
Rikus komt eraan. Hij kijkt hoe ze danst.

RIKUS
Zie je wel. Je kan het nog.

Hij pakt haar vast, voorzichtig. Ze dansen.

RIKUS
Hoe is dat?

MANJA

Ik ben niet van porselein. Je hoeft niet bang te zijn dat ik breek.

Rikus pakt haar steviger vast. Ze dansen verder. Na een tijdje stopt Rikus.

MANJA

Wat is er?

RIKUS

Niks. Ik dacht dat er bij jou iets was.

MANJA

Hoezo?

RIKUS

Je kijkt zo zorgelijk... Alsof je een melige peer in de mond hebt. Gaat het?

MANJA

Jahoor. Het is... ik moet het weer bovenhalen.

RIKUS

Verder alles goed, daarbinnen?

MANJA

Ja...

Je moet trouwens...

RIKUS

Wat?

MANJA

Je duwt en trekt een beetje.

RIKUS

O.

MANJA

Maakt niet uit. Of eigenlijk is het meer, dat je er steeds wat naast zit. Niet veel, maar toch. Dan weer te vroeg dan weer te laat. Meestal te laat. En dat is dan moeilijk voor mij. Dus eigenlijk moet je....

Ze doet iets voor.

MANJA

Op de kop van de tel. Alsof jijzelf de muziek voorstuwt, in plaats van erachteraan sleept, comprendre?

RIKUS

(tot publiek) We hebben hier echt te maken met een vedette, een raspaardje mag ik wel zeggen. Ze gaat ze nog een poepje laten ruiken, reken maar van yes.

MANJA

Je kunt het ook uit mij halen, als je het met de muziek moeilijk vindt. Het is ook gewoon een kwestie van aanvoelen.

RIKUS

Aanvoelen...

Hij trekt haar tegen zich aan en kust haar.

MANJA

(tot publiek) Twee weken geleden komen we uit het café en vlakbij in een struikje begint een nachtegaal te zingen. Zo prachtig, zo onverwacht... en we staan daar te luisteren en ineens slaat die idioot een arm om me heen...

Rikus en Manja dansen verder.

Antje komt naar buiten zeilen. Verhit.

ANTJE

Hallo.

RIKUS

Dag An.

ANTJE

Wat leuk. Wat goed van je. Wat goed dat je er bent.

RIKUS

Ja...

ANTJE

En ook nog iemand meegenomen...

RIKUS

Ja, ik ben er van uitgegaan dat dat mocht...

ANTJE

Natuurlijk. Leuk. Dag. Ik ben Antje Zandstra.

MANJA

Manja Versluis.

Manja geeft de bloemen.

ANTJE

Dankje, wat mooi. Welkom. Welkom allebei. Het is echt een geweldig feest. Javier Estrela is er. Kennen jullie die? Een geweldige danser, die beheersing. En dan die overgave...

Wat doen jullie trouwens aan de achterkant?

RIKUS

We liepen er even omheen. Even de omgeving verkennen, jullie bezit in ogenschouw nemen.

ANTJE

Ja. Hoe vind je het?

RIKUS

Ja, mooi. Gefeliciteerd.

ANTJE

Vind je het niet prachtig? Vroegere kantoor van een melkfabriekje. En er kan alles, alles kan hier. Aan deze ruimte zijn eigenlijk geen beperkingen, het knispert van de mogelijkheden, omdat het eigenlijk niet meer is dan een grote hoge ruimte, een doos eigenlijk, zonder vaste dingen. Het dak heeft een punt, maar je snapt wat ik bedoel. Als wij het willen, kan deze ruimte iedere week een andere invulling krijgen, iedere week.

RIKUS

Is het van jullie samen?

ANTJE

Nee, het is van Bernadet, maar we gaan het samen beheren. En ook de hele aankleding en dit feest, en het grasmaaien, en het knippen van de ligusters, dat doen we allemaal samen.

RIKUS

Leuk.

Bernadet op.

BERNADET

Waar is de jerrycan met chilisaus.

ANTJE

Chilisaus? Dat weet ik niet.

BERNADET

Dat weet je wel. Jij hebt hem gehad.

ANTJE

Ik?

BERNADET

Ja jij.

Dag Rikus. Ik hoop dat je er nog in kan. Het is stampvol. Antje heeft in haar oneindige wijsheid ook de tangoverenigingen aangeschreven van Groningen, Emmen en Hoogezand-Sappemeer...

RIKUS

Hebben ze daar ook al tangoclubs?

BERNADET

Ja, het is een plaag. Die dingen schieten als paddestoelen uit de grond.

RIKUS

Het is mooi geworden. Het ziet er goed uit.

BERNADET

Dankje.

An, kun je je nog even concentreren op de chilisaus.

ANTJE

We waren ons net aan het voorstellen.
Dit is Bernadet. Bernadet Top.

MANJA
Manja Versluis.

BERNADET
Dag.

ANTJE
Jij bent de moeder van Marina, toch?
De tante van Rikus.

MANJA
Tante van Rikus?

RIKUS
O, dat komt misschien omdat ik op de dansclub altijd zei dat Marina mijn nicht was.
Omdat de mensen anders toch denken 'wat moet die ouwe vent met dat jonge meisje'. Dan
zei ik maar 'ze is m'n nicht'.

ANTJE
Ik ben trouwens een ex van Rikus, maar dat wist je waarschijnlijk al.

RIKUS
Zij ook. Zij is ook een ex.

MANJA
Nou...

RIKUS
Ja, toch wel. Ik bedoel, nu niet meer, nu is ze meer een... m'n...

MANJA
Verkering. Ik ben z'n vaste verkering. Zo zeiden we dat toch vroeger?

RIKUS
Maar ze is ook een ex. Van lang geleden dan. Een ex uit de oertijd.

BERNADET
Een zogenaamde oerex.
Naaste familie van het Wasili-rund en het Przewalskipaard.

RIKUS

Ja. Let op de woeste haardos en de kwaaië blik. En pas op, ze is wild, hè, dus niet voederen. Hahahaha.

BERNADET

An, de dipsaus.

ANTJE

Wacht nou even.

BERNADET

De schaaltes zijn leeg. De mensen hunkeren naar dipsaus. Het regiment uit Emmen is de taco's nu droog naar binnen aan het werken, ze stikken er haast in.

ANTJE

Nou en, dan stikken ze maar.

We kunnen toch wel even rustig een praatje maken, even voorstellen...

Wij zouden ook wel wat kunnen vertellen.

Hoe het is met de tuin en je huis en met ons.

BERNADET

Wat zou je daarover willen vertellen, An?

ANTJE

Zoveel, er is zoveel over te vertellen.

BERNADET

Dat is waar, er is altijd veel over te vertellen.

An heeft een jonge Vlaamse Gaai gered en die poept nu het hele huis onder. Als hij een goed humeur heeft dan vangt hij buiten een worm voor je en die legt hij dan in je haar. Hij is echt gek op An, stapel. Als hij haar aan ziet komen, dan begint ie te springen en te roepen.

ANTJE

Hij is ook gek op jou.

BERNADET

Maar niet zo gek als hij op jou is.

ANTJE

Hij is een beetje ons kindje.

BERNADET

Ik ben met mijn auto tegen een lantarenpaal gereden.

RIKUS

Oja?

BERNADET

Ja... heel stom. Ik reed achteruit, maar ik vergat om te kijken.
Zo. Nu ga ik weer verder.

ANTJE

De chilisaus staat trouwens op de biobak.

BERNADET

Op de biobak. Ja natuurlijk, heel logisch. De chilisaus staat op de biobak. De avocadodip staat zeker op het fietsenrek. Ik vind het wel. Kom je zo helpen? De eerste verschijnselen van een burn out dienen zich aan.

ANTJE

Ik kom zo.

Bernadet gaat weer naar binnen.

ANTJE

Jij danst ook, als ik het me goed herinner...

MANJA

Ja, maar nu al heel lang niet meer.

ANTJE

Jaja, Rikus heeft er wel eens iets over verteld. Jij was zo goed, toch?

MANJA

Ach.

RIKUS

Jawel, steengoed.

MANJA

Mijn man was tangodanser. In Argentinië dan, voor hij hier kwam.

ANTJE

Geweldig. Jij hebt echt van de bron geproefd. En waar is hij nu, je man? Daar was iets mee...

MANJA

Hij is dood.

ANTJE

Oja.

RIKUS

(tot publiek) Achterovergefallen en gestikt in z'n eigen tong. Gevlucht voor de junta om dan hier van een kruk te vallen.

'Geen mens kan de wind tegenhouden en en niemand heeft macht over de dag van zijn dood'. Prediker 8, vers 8.

ANTJE

Hoe heette je man, als ik vragen mag?

MANJA

Zo beroemd was hij niet.

In Argentinië had hij een eigen groep, maar hier was hij niet bekend.

ANTJE

Maar hoe heette hij?

Of wil je dat niet...

MANJA

Jawel hoor. Rafael Collado.

ANTJE

Rafael Collado? Maar die leeft toch nog?

MANJA

Nee.

ANTJE

Maar... ik ben laatst naar een optreden geweest van ... ja, volgens mij Rafael Collado, in Winschoten.

MANJA

Dat lijkt me sterk. Ik heb hem zelf begraven.

ANTJE

Gek... Ik weet toch echt zeker dat die zo heette, Collado...

MANJA

Ik ben toch ook vrij zeker. Ik heb hem dood gevonden en begraven, snap je. Het kan natuurlijk dat hij als zombie is teruggekeerd, maar dat lijkt me eerlijk gezegd niet erg waarschijnlijk.

ANTJE

Het staat me zo helder voor de geest. Collado.

MANJA

Ik denk dat je in de war bent met Rafael Toledo. Die bestaat ook en die leeft nog.

ANTJE

O...

MANJA

Ik ga even naar binnen, als je het niet erg vindt.

RIKUS

O... ik kom zo, of moet ik...

MANJA

Nee, dat is goed.

Manja gaat naar binnen.

Antje en Rikus samen.

RIKUS

Zo. Hoe is het?

ANTJE

Goed. Het gaat erg goed met mij, Rikus.

RIKUS

Je ziet er ook goed uit.

ANTJE

Maar ik voel mij ook goed.

RIKUS

Mooi.

ANTJE

Het was goed dat je wegging. Dat wil ik je al heel lang zeggen. Het was goed. Zoals ik toen was... dat was niet uit te houden, voor niemand niet. Voor mijzelf ook niet. Dus ik ben niet boos, ik ben het wel geweest... ik heb nog geprobeerd de banden van je auto lek te prikken, maar dat lukte niet... gelukkig.

RIKUS

Was jij dat?

ANTJE

Ja.

RIKUS

Dat is toch wel gelukt.
Bij één dan.

ANTJE

O, toch wel?

RIKUS

Ja.

ANTJE

Ik vindt het enig dat je er bent. Ik heb zo'n ruimte in mijzelf ontdekt, Rikus. Ik sta neuriend op en ik ga neuriend naar bed. Ik werk, ik maak me nuttig. Iedere dag denk ik wel eens 'Annepan, wat ben je toch een bofkont'.

RIKUS

Fijn voor je.

ANTJE

Het was gewoon een vergissing, wij...

RIKUS

Ja, dat kun je wel zeggen, ja.

ANTJE

Dat vind jij toch ook?

RIKUS

Ja enorm, catastrofaal. Pasten totaal niet bij elkaar.
Als een vlag op een modderschuit.

ANTJE

Ja... Niet dat het vervelend was, of heel naar...

RIKUS

Nee, dat was het niet. Het was niet vervelend. Het sloeg gewoon nergens op en dan moet je ook consequent zijn, dan moet je ook een keer zeggen 'schluss'. Daarom heb ik die beslissing ook genomen.

ANTJE

Ik heb jou het vuile werk laten doen.

RIKUS

Ach...

ANTJE

Ja. Want ik heb het er op aangestuurd, onbewust. Ik heb het je zo moeilijk gemaakt dat je niet anders meer kon...

RIKUS

Dat is mogelijk, dat is heel goed mogelijk...

ANTJE

Hoe is het met je?

RIKUS

Prima. Primadelux. 'Een levende hond is beter dan een dode leeuw.'
Prediker 9, vers 4 'Want als je leeft weet je tenminste dat je sterven moet, maar als je dood bent weet je helemaal niets meer.' Ik vind hem wel goed.

ANTJE

Prediker?

RIKUS

Ja, ik heb er maar eens een boek bijgeleerd.

ANTJE

Leuk. En zij? Is dat al lang?

RIKUS

Nee, dat is nog... pril. Maar heel... ja.

ANTJE

Heeft zij te maken met dat bedrijf Versluis?

RIKUS

Dat is van haar. Dat heeft zij vanuit het niets opgebouwd, vanuit haar huiskamer. Begonnen met de bittergarnituur en nu is zij één van de grote spelers op de markt van de diepvriesprodukten.

ANTJE

Goh.

RIKUS

Ja. Het is soms net... als je maar volhoudt, dat dan vanzelf de tijd een keer in je voordeel gaat werken, snap je? Zoals nu met Manja... die is haast vanzelf naar mij toe gedreven... haast vanzelf.

Bernadet komt op.

BERNADET

An, je moet nu echt komen helpen.

ANTJE

Ber. Rikus heeft een nieuw bijbelboek uit zijn hoofd geleerd. Geweldig, niet?

BERNADET

Ja, geweldig An. Allemaal geweldig. Maar wil je nu mee naar binnen gaan en schaaltes dipsaus neerzetten, en daarna naar het herentoilet, want de eerste kotser is gesignaleerd. Echt geweldig ook. Hij heeft het in de wastafel gedaan en heeft zich vervolgens opgesloten in de wc. Ik krijg hem er niet uit.

ANTJE

Kan dat ook anders? Kan het misschien ook....

BERNADET

Nee, dat kan niet. Dat kan niet anders. Naar binnen, vooruit. Ga ook maar eens wat doen.

ANTJE

Niet mij afkappen, niet mij klein houden. Dat pik ik niet.

BERNADET

Dan pik je het niet.

ANTJE

Pas op, hè.

Ik ben niet meer kleine An die je rond kunt commanderen. Want ik ga van je af, hè. Ik ga gewoon van je af!

BERNADET

Doe dat dan. Doe dat dan, hysterische theemuts!

ANTJE

Wacht maar, wacht maar af, klein... klein kikkertje!

(tegen Rikus) Het is dus aan. Bernadet en ik hebben sinds een paar maanden een verhouding. In het geniep. Maar ik weet niet hoe lang dat nog gaat duren.

Ze loopt kwaad weg.

Rikus en Bernadet blijven achter.

RIKUS

Nou... Gefeliciteerd.

Wat een...

BERNADET

Aardschok.

RIKUS

Ja.

BERNADET

Zeg het maar.

Wat denk je? Kom op, Rikus, jij bent eerlijk.

RIKUS

Nee, ik denk niks, ik ben verbaasd. Ik bedoel...

BERNADET
Wat?

RIKUS
Nou. Ik vraag me af hoe dat dan in zijn werk gaat. Zijn jullie helemaal om?

BERNADET
Om?

RIKUS
Ik bedoel, van de man over op de vrouw?

BERNADET
Totaal. Ik moet er niets meer van hebben, het mannelijk ras.
Natuurlijk niet. Ik maakte een grapje.

RIKUS
Maar hoe...

BERNADET
Ik weet het ook niet.
Eigenlijk was ze al de hele tijd op mij. Ook toen ze met jou was, was ze eigenlijk al de hele tijd op mij. Zonder dat ze het zelf wist, snap je.
En ik... ik ben het aangegaan, zoals ze dat zeggen. Uiteindelijk ben ik het aangegaan.

Bernadet doet even haar handen voor haar gezicht.

RIKUS
Wat is er?

BERNADET
Niks. Een beetje duizelig. Ik had even een... hoe zeggen ze dat maar weer?

RIKUS
Een Siberische wegtrekker.

BERNADET
Zoiets, ja.
Het is dwangarbeid. Liefde is pure dwangarbeid.
Jarenlang heb ik ernaar verlangd en nu is het zover en nu kan ik wel janken. Nouja. We

praten er nog wel eens over. Misschien kom ik nog wel eens bij je langs.
Er moet hier ergens een emmer guacamole rondzwerven. Waar heeft ze die nou weer neergezet.

RIKUS

Het is misschien ook niet wat je verwacht.

BERNADET

Neenee, dat weet ik wel zeker. Waar die op zal duiken...

RIKUS

Ik bedoel met de liefde.

BERNADET

O dat... Maar dat is niet waar het om gaat. Ik vind... het kruipt zo in je, in je bloedvaten, in je hersens, in je zenuwgestel. Je wordt zo verschrikkelijk een slaaf van je lichaam. Dat beverage, dat weeë, dat jankerige... Ik hou daar niet van. Ik begrijp het ook niet. Het is buiten alles om. Ik bedoel, als ik haar vraag om zoutjes te kopen, dan komt ze met de verkeerde thuis, altijd het goedkoopste merk, altijd dat wat niet lekker is, altijd potten pindakaas die zo de vuilnisbak in kunnen, koekjes die niet te vreten zijn, flessen wijn die je ongezien door kunt spoelen. Nu heeft ze dan de tacochips gekocht, voor het feest. Ik dacht dat daar niks aan mis kon, maar nee. Het is haar op de een of andere manier toch nog weer gelukt een obscuur merk uit de rekken te halen dat zo fout en goor en ordinair smaakt, zo naar het verkeerde soort kipkruiden, het verkeerde soort snacks... en dan natuurlijk ook nog twee keer teveel. Dus dan ga ik tekeer, ik scheld haar uit, maar zij lacht erom. Zij kijkt dwars door mij heen, dat is het erge... Ik kan geen kant op.

RIKUS

'Wie een kuil graaft kan erin vallen, wie een muur uitbreekt kan gebeten worden door een slang, en wie houthakt kan akelig misslaan'. Prediker 10, vers 8 en 9.

BERNADET

Ik vond dat vorige boek geloof ik beter.

RIKUS

Ik heb hem nog niet helemaal in de vingers, ik geef het toe, maar dit is ook wat filosofischer, wat diepzinniger.

Antje is goed in bed.

BERNADET

Hou je mond. Ga je mond spoelen.

RIKUS
Maar het is waar.

BERNADET
Ik ga weer naar binnen.
Ze is wel opgewekt, toch? Heb jij haar ooit zo vrolijk meegemaakt, in jouw tijd?

Bernadet gaat naat binnen.

Rikus blijft alleen achter.

RIKUS
(tot publiek) Manja en ik zaten op dezelfde middelbare school. In het eindexamenjaar, kreeg ik het nogal te pakken van haar. Op een keer bracht ik haar thuis na een schoolfeest en toen zijn we aan de gang gegaan. In de kledingszaak van haar ouders tussen de rekken. Op een gegeven moment klonk er een plofje, alsof er een ballonnetje knapte, plof, maagdenvlies. Zij kreeg de slappe lach, de tranen biggelden over haar wangen. De hond sloeg aan, haar moeder begon van boven te roepen... 'is daar iemand, is daar iemand', en we hebben de onderneming afgeblazen. Met geschaafde knieën, van de ruwe grijze vloerbedekking die er lag, met opgezwollen ballen en een schrijnend gevoel door heel mijn lichaam, ging ik naar huis. Ik kon het wel uitschreeuwen van verlangen en tegelijk van benauwenis. God, wat was ik gek op die meid en altijd gebleven ook... Ook toen ze me de volgende dag opbelde en zei dat het hierbij moest blijven...

Antje komt op.

ANTJE
Javier danst met Manja. Je moet komen kijken. Sensationeel, niet te geloven.

Antje weer naar binnen. Rikus erachteraan.

Later. Antje komt naar buiten samen met Bernadet. Rikus komt even later.

ANTJE
We moeten haar vragen, Ber. Ze moet les bij ons komen geven, of een workshop. Het is niet te geloven.

BERNADET
Ik zie het niet.

ANTJE
Ach kom, dat meen je niet.

BERNADET
Nee echt niet.

ANTJE
Nou...
(tot publiek) Ongelofelijk was het. Zoals het begon. Ze stond daar met een sigaret in de mondhoek, keek heel achteloos in het rond... net een verveeld roofdier dat niet beslissen kan wie ze eens in stukken zal scheuren. En die Javier die zag dat, die voelde dat en meteen erop af, als een kat op het spek, terwijl... ze zou bijna z'n moeder kunnen zijn, maar goed, daar gaat het kennelijk niet om. En zij zo heel koel, met een knikje, gooide haar sigaret gewoon op de grond, trapte hem uit op onze nieuwe vloer...

BERNADET
Wat? Op het parket?

ANTJE
Ja, dat deed ze gewoon, zonder blikken of blozen. Maar dat hoort erbij, Ber, dat hoort er gewoon bij. En toen gingen ze dansen. En nog steeds een tikje verveeld zo, allebei, chagerijngig bijna. Weet je waar ik aan moest denken? Ze was net een hoer met een klant. Echt waar. Maar toen langzaam maar zeker, toen begonnen ze elkaar uit te dagen. Daar kwam een soort woestheid in, maar wel beheerst. Iedereen hield op met dansen, iedereen moest er naar kijken. Het was zo opwindend, zo zinderend, alsof voor je ogen twee mensen helemaal bezeten van elkaar raken. Het was... het was oorlog, het was lust, het was tederheid, het was seks...
En weet je wat ze deed, toen het klaar was? Weer zo'n knikje. Wel vriendelijk hoor. En hij zegt wat en zij buigt zo naar hem toe en ze praten, maar in het Spaans, ik heb het duidelijk gehoord, in het Spaans.

BERNADET
Ja, dat is zo. In Argentinië praten ze Spaans.
Hoe is het trouwens met de kotser?

ANTJE
Wat?

BERNADET

Hoe is het afgelopen met de kotser?

ANTJE

De kotser kotst niet meer.

BERNADET

Maar is hij ook van de wc af?

ANTJE

Ja. Hij dorst er niet uit te komen, van schaamte. Het was een consultant uit Hoogezand.

Manja komt naar buiten. Ze loopt naar Rikus en drukt zich tegen hem aan.

MANJA

Mmm.

ANTJE

Applaus. Geweldig.

BERNADET

Antje is er helemaal stuk van. Ik ook hoor. We hebben genoten.

RIKUS

Je bent het niet verleerd, Manja.

Hebben jullie het gezien, dames? Hebben jullie er wat van op kunnen steken?

BERNADET

O jahoor. Jij ook, Rikus? Heb jij er ook wat van op kunnen steken?

ANTJE

Je moet een workshop komen geven.

Zou je dat willen?

MANJA

O... dat weet ik niet...

BERNADET

Misschien een andere keer, An.

Er begint een nieuw nummer.

MANJA
Kom. Nu wij.

Ze pakt Rikus beet en ze gaan naar binnen om te dansen.

Antje en Bernadet samen.

ANTJE
De mensen hebben het heel leuk. Ze genieten.
We hebben het goed samen gedaan, toch?

BERNADET
Ja. Maar nu mogen ze wat mij betreft weer weg..
Ik heb zin om naar huis te gaan.
Ik vind er niks aan.

ANTJE
Kom op Ber.

BERNADET
Ik meen het. Ik begrijp niet wat jij allemaal aan het doen bent. Ik begrijp ook dat jij die
Manja zo goed vind. Dat was toch ontzettend uitslooverig, dat was toch niet ècht goed.

ANTJE
Vond ik wel.

BERNADET
Vond ik helemaal niet.
Ik begrijp ook niet waarom je het tegen Rikus hebt gezegd.

ANTJE
Ik heb het niet gezegd... Ik flapte het eruit. Ik riep dat ik van je afging of zoiets. En toen
moest ik het wel uitleggen.

BERNADET
Volgens mij was dat expres. Heb je het ook aan andere mensen verteld?

ANTJE
...

BERNADET

Zie je. Dat is niet wat we hebben afgesproken.

ANTJE

Hou nou op. Doe nou niet zo moeilijk.

BERNADET

Ik doe niet moeilijk. We hebben een afspraak, maar jij houdt je er niet aan.

ANTJE

Heb je Manja en Rikus gezien? 'Ik ben z'n verkering.' En daar zo stralend bij lachen. Zo kan het ook. Dat is mooi, toch? Vind je dat niet mooi?

BERNADET

Nee, dat vind ik niet mooi. Dat is pronken met je verovering, alsof je elkaars trofee bent. Bovendien hebben wij geen verkering.

ANTJE

Nee. Maar we hebben wel wat. We kunnen ook zeggen 'goh, Bernadet en ik hebben ook iets' of 'we zijn samen'.

BERNADET

'We hebben iets', verschrikkelijk.
Verschrikkelijk!

ANTJE

Dan iets anders. Wij hebben een verhouding, of 'we zijn er nog niet helemaal uit'. Nu staan we daar zo zielig, ik vind ons zo zielig. Net twee kwijnende struisvogels.

BERNADET

Maar we weten nog niet wat we hebben. We weten nog niet wat het betekent. Hou op. Hou erover op. We gaan nu niet die hele discussie overdoen. We hebben een afspraak.

ANTJE

Waarom kijk je toch zo moeilijk als we erover praten. Het is net alsof je je..

BERNADET

Nee, nee en nog eens nee. Ik schaam mij er niet voor. Ik vind gewoon de tijd nog niet rijp. En hier, dan weet ik precies wat er gaat gebeuren, ik kan het helemaal uit tekenen, binnen een half uur weet het hele feest het en heeft iedereen zijn theorie paraat. 'O god, het verbaast mij niks, altijd al gedacht van dat mens', of 'Wat moeten die vrouwen

eenzaam zijn', of 'dat je jezelf zo voor de gek kunt houden je hele leven lang.' Ze gaan ons inkaderen en inkapselen. Wat van ons is, dat wordt ons afgepakt.

ANTJE

Ber.

BERNADET

Ja, afgepakt. Het is soms net of er niets meer van mij is. Eigenlijk zou dit mijn feest zijn, mijn ruimte, maar het is ons feest geworden, onze ruimte. En in plaats van een leuk, bescheiden feest, is het een gigantische, massale hysterische bende geworden. Met de helft van de mensen die ik niet ken, met die overdreven Manja die iedereen van de vloer afveegt...

ANTJE

Kom. Kom hier Ber. Kom eens bij me.

BERNADET

Nee...

Antje trekt Bernadet tegen zich aan.

ANTJE

Kom. We kunnen ook even weg. Lopen we even om het vennetje heen. Hé... Wat denk je ervan? De mensen redden zich wel.

BERNADET

Nee. Niet doen.

ANTJE

Rustig liefje.

Bernadet laat zich even omhelzen. Ze sluit haar ogen.

ANTJE

(tot publiek) Zoals zij 's avonds bij mij naar binnen sluipt, langs mij schuift de slaapkamer in, zwijsend, hoe ze dan geruisloos uit haar kleren glijdt, en daar gaat liggen in mijn bed, met afgewend gezicht. En als ik haar dan aai, haar gladde olieachtige vel, dan kan ik wel juichen, dan weet ik dat ze van mij is, dan weet ik dat ik dat witte willoze lichaam beter ken dan zichzelf. En dan voel ik dat dit nog maar het begin is. Mijn liefdesleven is nog maar net begonnen.

Rikus komt naar buiten. Manja loopt achter hem aan.

MANJA

Doe nou niet zo beledigd. Het enige is... je moet niet zo duwen en trekken... Probeer eens wat lichter... Misschien moet je je lang maken, wat rechter staan. Je zaagt er een beetje doorheen. Het is ook steeds iets te laat.

RIKUS

Dat deden jullie ook. Jullie zaten ook de hele tijd de boel op te rekken.

MANJA

Maar dat is anders. Dat gebeurt dan vanuit de beat die je voelt, en dan maak je het spannend door te variëren, maar bij jou...

RIKUS

Wat?

MANJA

Laat maar, het maakt ook niet uit. Kom.

RIKUS

Het maakt wel uit.

MANJA

Nee, het maakt niet uit.

RIKUS

Het maakt wel uit, anders zou je er niet zo'n toestand van maken.

MANJA

Ik maak er geen toestand van.
Kom.

RIKUS

Ga maar naar die Javier. Ik neem wel een of andere vrolijke Drentse turf. Is wel zo leuk.

MANJA

Sorry, sorry, Rikus. Het is gewoon... zoals je me beetpakt en aan me trekt, dat is zo

grijperig. Daar kan ik niet tegen.

RIKUS

Ik moet wel. Anders kom jij niet in beweging. Je bent stijf, je houdt je stijf als een plank, net een kwaai steenezel. Ik moet wel trekken en duwen. Anders gebeurt er niks.

MANJA

Dat is onzin, Rikus. Dat is gewoon niet waar.

RIKUS

Dat is wel waar.

MANJA

Ik probeer te volgen, maar ik kan geen peil trekken op wat jij gaat doen. Het is puur hap snap, het komt uit het niks.

RIKUS

Hou toch op. Vraag de anderen. Ik heb dit nog nooit gehoord. Ik heb nog nooit klachten gehad, vraag Marina maar, vraag die vrouwen op de club. Ik sta bekend als een goeie leidsman, echt een goeie. Antje, hoe leid ik?

ANTJE

Ja, wel goed geloof ik, ik ben niet zo gewend om geleid te worden.

RIKUS

Bernadet...

BERNADET

Wij hebben nooit gedanst, vriend.

RIKUS

Dan gaan wij nu dansen. Moet jij zeggen wat je vindt.

MANJA

Hou op. Toe. Ga er nou niet een speelfilm van maken.

RIKUS

Ik maak er geen speelfilm van, jij maakt er een speelfilm van.

MANJA

Rikus... Alsjeblieft.

RIKUS

Nee, nou zul je het weten ook.

BERNADET

Wat moet ik doen... Ik weet even niet naar wie ik moet luisteren...

RIKUS

Kom. Kom mee.

Antje en Manja blijven achter.

ANTJE

Zullen wij ook?

Of...

MANJA

Even wachten.

ANTJE

Ik heb je zien dansen... Geweldig.

Heb je mij zien dansen?

MANJA

Nee, ik heb je niet zien dansen.

ANTJE

Als het er nog van komt... misschien heb je tips.

MANJA

Ja... wie weet.

Manja en Antje staan zwijgend naast elkaar.

Rikus en Bernadet komen naar buiten.

RIKUS

Wil je tegen haar zeggen, wat je tegen mij ook hebt gezegd?

BERNADET

Misschien moet je dat maar gewoon zelf doen, Rikus.

RIKUS

Ze vond het een genoegen om met me te dansen, toch?
En een... wat was ik maar weer... 'een uitstekende leidsman en een voortreffelijk danser.'

MANJA
Fijn.

RIKUS
En trok ik?

BERNADET
Ik heb het niet gemerkt.

RIKUS
Heb je het gehoord? Heb je gehoord wat ze zei?

MANJA
Ja.
Wat sta je daar nou?
Moet ik iets zeggen?

RIKUS
Het zou geen kwaad kunnen.

MANJA
Wat moet ik dan zeggen?

RIKUS
Misschien dat je je vergist hebt. Dat kan toch. Dat is menselijk. De grote Manja Versluis, de Drentse diepvriesgigant heeft zich vergist.

MANJA
Dat ga ik niet zeggen.

RIKUS
O... dat ga je niet zeggen. Nou, dat weten we dan ook weer.
Dat is je te min, of wat?!

MANJA
Moet je horen, Rikus, ik heb bijna op professioneel niveau gedanst, en dat is echt wat anders dan als je op een club zit. Ik wil niemand beledigen, maar als je in een Lada rijdt, dan lijkt iedere auto wel goed, maar als je een keer in een Jaguar hebt gezeten, dat is gewoon een ander verhaal.

ANTJE

Dat is wel waar, Rikus. Dat moet je toegeven.

Als je haar ziet dansen, dat fonkelt en schittert, en de warmte die van haar afstraalt...

BERNADET

Ik weet dat niet. Ik waag dat te betwijfelen, ik denk dat ik toch wel in staat ben om te beoordelen of iemand kan dansen of niet. Ook als simpele Lada-rijdster. Zoiets als houding en presentatie en de manier van bewegen, daar heb ik toch echt wel verstand van. En toch op z'n minst of iemand aan je trekt... Wij hebben diverse leraren gehad en keer op keer was het commentaar 'Uitzonderlijk, voor amateurs is dit niveau uitzonderlijk', dat soort termen.

MANJA

Dat geloof ik zo. Dat is vast ook waar.

BERNADET

Javier zei het trouwens ook nog: 'You're a splendid dancer.'
'Splendid'.

MANJA

Oja? Zei hij dat?

BERNADET

Ja.

MANJA

Laten we erover ophouden. Je zou het gewoon een keer moeten ervaren. Het is gewoon een ander verhaal.

BERNADET

Ik wil het dolgraag een keer ervaren. Ik vind het altijd leuk om te leren. Als simpele Lada-rijdster, snak ik naar een Jaguar.

MANJA

Wat bedoel je?

BERNADET

Misschien dat wij ook nog een keer kunnen dansen samen.
Tenminste, als je dat niet te min is.

MANJA

Nee, natuurlijk is me dat niet te min. Ik bedoel dat ook niet arrogant.
Het is gewoon... ik ben de weduwe van een Argentijnse tangodanser. Dat is nu eenmaal zo. Ik kan daar ook niets aan doen. Tango... daar komt gewoon veel bij kijken. Dat is niet iedereen zomaar gegeven. Het is timing, het is beheersing, maar het is ook gevoel, het is...

ANTJE

Het is oorlog, het is tederheid, het is lust, het is seks.

MANJA

Als je Rafael zag dansen, dan was dat zo natuurlijk, alsof de techniek door z'n aderen stroomde, alsof hij de bewegingen in z'n genen had meegekregen. Hij hoefde maar een pas te doen en dan zag je dat. Dan zag je een artiest, dan zag je een kunstenaar.

RIKUS

Maar dan moest hij wel eerst uit z'n stoel komen.

MANJA

Ja natuurlijk, dan moest hij wel eerst uit zijn stoel komen, ja. Natuurlijk moest hij eerst uit zij stoel komen. Wat wil je daarmee zeggen?

RIKUS

Niks. Hij kwam haast nooit uit zijn stoel, toch. De laatste jaren zat hij toch alleen maar, voorzover je dat nog zitten kon noemen. Hij was haast vergroeid met de zitting. Daar was hij ook nogal goed in.

MANJA

Rikus heeft altijd een hekel aan hem gehad. Die kon hem niet verdragen. Ik denk omdat hij dingen had die Rikus niet had, gratie...

RIKUS

Hou toch op. Jij kon hem ook niet verdragen. Je zat altijd op hem af te geven, altijd op hem te vitten. Terecht trouwens, daar niet van...

MANJA

Dat is niet waar, dat is niet waar. Ik vond het moeilijk met hem, ik liet me soms gaan, maar ik heb het ook altijd begrepen, terwijl jij...
Hij wou dat gewoon niet begrijpen. Omdat hij junk was geweest, en ook wat narigheid had meegemaakt, vond hij dan dat hij mocht oordelen over iemand wiens broer was vermoord, snap je, en vrienden... Ze hebben hem opgepakt, ze hebben hem in een cel gestopt naast de martelkelders. Brullen, gillen, krijsen, daar kun je je geen voorstelling van maken...

RIKUS

Jajajaja... Hou nou maar op. Dat weten we nou wel. Daar zouden we het niet over hebben, weet je nog? Hij is dood, zalig verklaard, niemand mag aan hem komen, ik al helemaal niet en dat zal ik ook niet doen, okay?

MANJA

Nee, niet okay! Niet okay!

RIKUS

Goed, niet okay.

Wat wil je dan? Wat moet ik zeggen?

MANJA

Niks. Hou maar gewoon je mond.

Rikus loopt boos weg.

BERNADET

An, zullen wij even...

An schudt haar hoofd en blijft achter bij Manja.

Antje en Manja.

ANTJE

Ik herken mij in jou. Ik ben natuurlijk niet zo goed, maar als je er echt in zit, dan is het soms net of je hetzelfde niet bent. Iets anders danst. Iets dat groter is dan jij. Vind je niet?

MANJA

Ik... ik weet dat niet.

ANTJE

Ik voel dat zo. Als ik jou zie dansen, dan zie ik dat jij dat ook voelt. Een witte gloed. Die jou beweegt, die jou beter doet bewegen dan jij zelf zou kunnen. En als een ander dat niet voelt, dan kun je wel slaan, toch? Omdat hij zich niet overgeeft.

MANJA

O nee, dat heb ik niet. Ik wil juist niet dat een ander zich overgeeft, ik wil dat een ander zich beheerst.

ANTJE

Maar ook overgeeft, toch?

MANJA

Ik... nee, alsjeblieft niet, geen overgave. Ik kan dat ook niet. Ik ben het verleerd denk ik. Misschien kon ik het wel nooit echt...

ANTJE

Wat?

MANJA

Ach niks, dat hele spel. Mannen die je het hof gaan maken, bloemetjes, charme, aardig doen, complimentjes, die ellenlange toenadering... Al die gezelligheid die niet echt gezellig is. Die gebaren die er net naast zitten. En dan, na één nacht bij jou, kun je niks meer vinden. Het huis is een puinhoop. De kurketrekker ligt in de fruitmand, de vaatdoek ligt in een propje in de hoek van de keuken, het pak fris vergeten ze terug te zetten in de koelkast, terwijl ze jou niet eens hebben kunnen klaarmaken. Ze zijn enorm in de weer geweest, hebben zich verschrikkelijk uitgesloofd, maar jij bent er alleen maar eenzamer op geworden... Je zou geroofd willen worden door een man die je taal niet spreekt, je zou willen worden neergezet en genomen, zonder gesmoezel, zonder bosjes bloemen, gewoon als een som. Zakelijk. En dan nog maar eens zien, wat er voor gevoel opbloeit, of niet.

ANTJE

Ja. Ik ken dat wel. Bernadet en ik... wij zijn samen, wist je dat?

MANJA

Nee. Dat wist ik niet.

ANTJE

We hebben een relatie... Bernadet vindt dat ook moeilijk, overgave. Maar ik kan haar ontdooien. Ik kan dat. Omdat ik haar zo gelukkig kan maken, dat ze zich wel over moet geven, of ze wil of niet. Ik hoef haar maar een kneepje te geven en dan is haar weerstand gebroken, dan wordt ze mijn beestje...

Kijk zo. Kom eens met je arm. Dan geef ik haar een kneepje, zo, in haar arm, of in haar nek...

Antje knijpt Manja in haar hand.

MANJA

Hou op.

ANTJE

Voel je dat?

Ik denk dat jij ook kan genezen. Ik denk dat dat kan.

MANJA

Maar ik wil niet genezen. Ik wil dat niet. Ik ben niet ziek.

ANTJE

Maar wat is er dan met je?

MANJA

Niks. Soms zijn dingen gewoon... zoals ze zijn... stuk, kapot, verpest. En dat komt dan niet meer goed. Je zou het willen, je probeert het uit alle macht, maar eigenlijk weet je dat het niet gaat lukken, en misschien wil je het ook wel niet.

Rafael, mijn man, was een erg ongelukkig mens. Hij had zo'n hekel aan zichzelf, zo'n verschrikkelijke hekel, hij had gepraat snap je, niks belangrijks maar toch. En ik kon hem niet helpen, ik kon er niks aan doen. We zijn een tijdje teruggegaan naar Argentinië, toen dat weer kon, er kwamen therapieën, maar het hielp allemaal niet. En op den duur kreeg ik ook een hekel aan hem. Oh, als hij dan urenlang depressief naar het terrarium van Marina zat te staren. Wandelende takken die aan het vervellen waren en elkaar opvraten... Ik kon hem wel schoppen. En dat deed ik ook. Ik ben op een gegeven moment begonnen met vreemdgaan. Omdat er geleefd moest worden, maar ook in de hoop dat hij in beweging zou komen. Ik zei het hem recht in z'n gezicht: 'luister Rafael, ik heb vanmorgen met Geert geneukt, in het magazijn, tussen de kartonnen dozen.' Maar hij gaf geen krimp, hij kwam niet in beweging... Tot dan op een middag... toen kwam ik thuis en toen was hij dood. Pillen.

ANTJE

Jij hebt iemand nodig.

MANJA

Maar die iemand is niet te vinden.

Rikus komt naar buiten met een pilsje en een glas wijn voor Manja.

Antje trekt zich terug en gaat naar binnen.

Manja en Rikus.

RIKUS

Op onze eerste ruzie. Proost.

Misschien moeten we gewoon zeggen, we hebben andere niveaus, we nemen een andere partner, voor nu dan even. Ik grijp een of andere galeriehoudster bij de lurven en jij neemt Javier. Dan hebben we allebei lol, toch?

Dat is niet erg, toch? Ik heb daar geen problemen mee.

Kom we gaan naar binnen. We gaan gewoon opnieuw beginnen.

Hij kust haar. Manja kijkt gepijnigd.

MANJA

Arme Rikus...

RIKUS

Wat?

MANJA

Ik ga iets heel ergs zeggen...

Ik wil dat we gewoon weer vrienden worden. En dat andere laten zitten.

Gewoon, net als vroeger.

RIKUS

Is dat wat je wilt?

MANJA

Het spijt me.

Ze geeft hem een kus en loopt naar binnen. Rikus blijft verbijsterd achter.

RIKUS

Dat is dan ook weer klaar.

Manja!

Manja!

Manja komt terug.

RIKUS

Ik begrijp het niet.

Wat is er nou eigenlijk aan de hand?

MANJA

Dat weet je toch wel... Dat heb jij toch ook wel gevoeld...

RIKUS

Nee...

MANJA

Als we elkaar aanraken, met dansen, of in bed, dat is toch niet... Dat klopt toch niet.

RIKUS

O... Dat weet ik niet...

MANJA

Heb je dat niet gemerkt?

RIKUS

Nee... Wat?

MANJA

Dat dat niet erg samen is. Je bent wel heel gedreven en heel vurig, en ik merk ook wel dat jij er in op gaat, maar ik niet zo. Dat ligt aan mij hoor, dat is iets in mij. Niet dat het naar is ofzo, maar... Ik hou ook niet zo van dat eindeloze...

RIKUS

O... dat wist ik niet. Sorry... Ik heb daar niks van gemerkt.
Maar waarom zeg je dat dan niet? We kunnen daar toch over praten..

MANJA

...

RIKUS

Of is het zo hopeloos?
Ik bedoel op een schaal van één tot tien waar zit ik dan?

MANJA

...

RIKUS

Kom, vooruit.

MANJA

Een zes min.

RIKUS

Godverdomme. Ik dacht...

MANJA

Of misschien doe ik wel de hele tijd dat het een zes min is, maar is het eigenlijk een vier. Maar dat ben jij niet, dan ben ik.

RIKUS

Een vier... Maar hoe kan dat nou? Verdomme! Verdomme verdomme verdomme.

MANJA

Sorry Rikus, sorry. Ik ben misschien niet duidelijk geweest, ik had misschien eerder iets moeten zeggen.

RIKUS

Waarom laat ik me keer op keer zo'n pijn doen door jou? Waarom?

MANJA

Keer op keer?

RIKUS

Dan moet je niet zo verbaasd kijken, dat weet je toch wel. Dat ik steeds opnieuw als een hondje achter je aankom, snuif snuif, lik lik, waf waf. Steeds maar wachten, steeds maar proberen, steeds maar klaar staan, tussen al die stomme verhoudingen door. Ik heb je huis geverfd, je struiken gesnoeid, je kind naar zwemmen gebracht, haar mee naar tango genomen, zodat ze contact kon krijgen met de wereld van haar dooie vader, God hebbe zijn ziel... Maar ik kom er niet doorheen. Ik kom er gewoon niet doorheen met jou. Die afstand blijft. Die ogen van jou blijven op de waakstand.

Zeg nou eens, wat er mis is met mij? Stink ik? Heb ik een gebrek?

Zeg het! Is het hetzelfde als toen?!

MANJA

Toen...

RIKUS

Ja, toen, ja. Negentienhonderdzeventig.

MANJA

Dat is zo lang geleden.

RIKUS

Dat is niet lang geleden. Dat is gisteren. Dat is nu.

MANJA

Maar toen, dat heb ik je toen gezegd.

RIKUS

Nee.

MANJA

Jawel.

RIKUS

Nee niet. Ja. Dat je het gevoel had dat het met mij nergens heen zou gaan, dat soort dingen...

MANJA

Dat is wel duidelijk, toch? Laten we dat niet overdoen.

Weet je nog, dat ik bij je op bezoek kwam op die zolderetage?

Je zei niks, helemaal niks, je mompelde alleen maar wat, vervolgens at je drie borden andijviestamppot op, drie borden. En toen begon je af te wassen, in een razend tempo. Op een gegeven moment liet je een deksel vallen, ik weet het nog precies, je ving hem op met je voet, gaf hem een slinger, schuin de lucht in, dook erachteraan met een enorme snoekduik, ving hem ook nog en knalde vervolgens met je hoofd tegen de radiator. Het bloed liep over je voorhoofd. En toen begon je te huilen, te jammeren als een aangeschoten beest. Geen woord kwam eruit. En ik zat daar maar, ik wist niet wat ik moest, ik wist het bij god niet... Ik mocht je niet troosten.

RIKUS

Ik was altijd het liefst met jou, echt waar, daar ben ik heel hardnekkig in geweest. Al die verhoudingen. Het was nooit zo goed als met jou.

MANJA

Hou op. Je gaat nu niet ineens je hele leven op mij gooien. Dat wil ik niet, dat accepteer ik niet. Dat is ook gewoon niet waar.

RIKUS

Okay, het is gewoon niet waar. Ik sta maar wat uit m'n nek te lullen.

Ik weet wel dat jij niet zo gek bent op mij als andersom, maarmaar...

Kunnen we niet... dat we dat gewoon even een tijdje laten zitten. Dan nemen we twee bedden en die schuiven we dan van elkaar. Het is even slikken misschien...

Stik toch. Stik de moord.

Hij loopt weg.

MANJA

Waar ga je heen?

RIKUS

Die ouders van mij waren zo gek nog niet. Ik gruwde er altijd van, hij met z'n zure bek en zij met dat zuinige mondje en dan die twee bedjes met die twee glimmende overtrekken waar nooit meer iets gebeurde... Maar krijg het maar eens voor elkaar, met een beetje goed fatsoen de eindstreep halen, zonder dronken in greppels te vallen, zonder je te vergijpen aan jonge meiden. Krijg het maar eens voor elkaar.

MANJA

Waar ga je naar toe?

RIKUS

'De mens beult zich af, maar zijn verlangens worden niet vervuld.'

Rikus gaat af.

Manja alleen. Ze is een tijdje stil.

MANJA

(tot publiek) Op zolder heb ik een koffertje staan, met een setje kleren, een tandenborstel, een paspoort en geld. Ik raak het nooit aan, maar ik weet dat het er is. Als ik het leven haat, als ik zin heb om van het balkon te springen met m'n kop naar beneden, dan denk ik daaraan, aan dat koffertje. Ik kan altijd nog het vliegtuig nemen naar Buenos Aires en daar onderduiken in een groezelig hotelletje. Dansen, drinken, mezelf vergooien, sterven wie weet. En als ik daar dan een tijdje aan denk, dan kom ik tot rust. Dan denk ik, goed, we gaan gewoon slapen, morgen de was doen, de rekeningen betalen, naar m'n werk... Een tijdje geleden heb ik dat koffertje uitgepakt... Toen kwam Rikus en ik was blij, en ik dacht echt 'het komt wel goed'... maar toch heb ik het koffertje toen weer ingepakt... Dat is gek, toch?

Antje komt naar buiten, gevolgd door Bernadet.

BERNADET

O, leuk? Dat leek je leuk? Dacht je niet, dat ik moet ik eerst eens even met Bernadet overleggen?

ANTJE

Nee.

BERNADET

Het is mijn ruimte, ja. We doen het samen, maar het is mijn ruimte. Ik heb het betaald, het is mijn geld, het staat ook op mijn naam.

ANTJE

Mijn geld, mijn naam, mijn ruimte... Jij bent soms zo klein, Ber, dan kan ik je bijna niet zien. Dan verdwijnt je in een puntje.

Al die grenzen van jou. Kijk toch eens om je heen, leeft toch eens. Wees toch eens gul. Alles heeft contact met elkaar, alles. Dat weet ik zo zeker. De lucht aait de bomen, de lucht aait de aarde. De lucht aait ons. Al die atomen vliegen in en en uit. Zo, dwars je huid in. En het licht... het licht adem je in door je ogen. Die sterren daar zijn niet ver weg. Als ik wil zwem ik zo naar Amerika. Dat is de waarheid. De waarheid is dat ik van iedereen kan houden, van iedereen. Ik heb jou niet nodig. Ik hou van je, maar ik heb je niet nodig. Je bent m'n lief, maar je bent ook een voetnoot, een voetnoot in mijn leven, ik kan zo bij je weg. Ik kan me openen en sluiten voor iedereen. Kijk, daar ga ik. Ik ga nu maar eens even achter iemand anders aan. Dag.

Antje draait rondjes door de ruimte als een vlinder op zoek naar een bloem.

BERNADET

An. Ophouden. Je bent aan het doordraaien. Morgen gaan we naar de dokter. Je hebt de verkeerde pillen. Je gaat nu gewoon op een stoel zitten en je mond houden.

Antje komt uit bij Manja.

Ze maakt een uitnodigend gebaar. Ze wil met Manja dansen.

MANJA

Nee...

ANTJE

Zullen we een wandelingetje maken? Het is zo mooi hier.

Ruik je de jasmijn. De lucht is verzadigd van jasmijn.

MANJA

Wil je ophouden?

Wil je me nu met rust laten?

Ik vind je een eng mens.

Antje loopt weg.

Manja wil ook weglopen, maar Bernadet verspert haar de weg.

BERNADET

Wat zei jij tegen haar? Zo praat je niet tegen mijn An.

Manja probeert er op een ander manier langs te komen, maar opnieuw staat daar Bernadet.

MANJA

Mag ik er langs misschien?

Wat wil je?

Bernadet antwoordt niet.

MANJA

Weet je wat Javier tegen mij zei?

Die vrouw danst als een dronken tuinkabouter.

Manja probeert opnieuw langs Bernadet te komen. Het loopt uit op een dans, een wilde wervelende dans. Halverwege struikelt Bernadet, of zwikt een beetje. Manja wil haar overeind helpen.

BERNADET

Laat me.

Manja loopt weg. Met moeite gaat Bernadet naar het bankje. Ze masseert haar enkel. Rikus komt eraan.

Bernadet en Rikus.

BERNADET

Heb je nog een leuk verhaal?

RIKUS

Waf.

BERNADET

Wat is dit? Is dit grappig bedoeld?

RIKUS

Wafwaf.

BERNADET

Wat ben je toch een rare man.

Of moet ik hond zeggen?

Kom maar hond, kom maar bij het baasje. Braaf. Brave hond. Je zit een beetje in de lappenmand, hè.

Baasje zit ook in de lappenmand.

Drafje is dood. Wist je dat? Drafje is dood... Al een half jaar.

Bernadet begint te huilen.

BERNADET

Ik weet niet wat het is, ik ken me zelf soms niet terug. Vroeger was ik zo sterk, zo 'af'. Net een glad geslepen kiezelsteentje. De scherpe kantjes waren er af, ik voelde niet zo diep, maar ik was ook niet zo kwetsbaar. De dingen ketsten af. Maar nu.... Wist je dat ik bij háár schoonmaak? Dat is ook echt te gek, dat moet stoppen, maar ik vind het vaak zo smerig, die zwarte randen in de douche, die vuile slipjes en t-shirts in een hoek gedonderd, dat kleverige aanrecht, dat ik bijna wel moet, want anders wil ik er niet komen.

Antje komt op.

ANTJE

Er gaan mensen weg, Ber. Hoogezand-Sappemeer vertrekt en Emmen staat in de startblokken.

BERNADET

Doe jij dat maar, An.

Wil jij dat doen, alsjeblieft?

Ze kijken elkaar een tijdje aan.

Antje gaat weer naar binnen.

BERNADET

Kom. Geef me eens een kus. Kom op.

Rikus geeft haar een kus.

BERNADET

Ik ben soms bang dat ik niet eens meer met mannen wil.

Ze kust Rikus nog een keer.

Manja komt naar buiten.

MANJA

Sorry dat ik je lastig val, maar ik heb net even gesproken met Javier, en die vertelde me dat er volgende week een festival is, een tangofestival, in Japan notabene, met allerlei voorstellingen en workshops, ook van hem, en eh... ik ga daarheen heb ik besloten. Morgen of overmorgen ben ik denk ik al weg...

RIKUS

Woef.

MANJA

Dat betekent 'lazer op' neem ik aan.
Kan jij nog zelf rijden, of moet ik een taxi voor je bellen?

RIKUS

Woef.

MANJA

Sorry, maar ik spreek geen honds.

BERNADET

Woef betekent 'nee, laat maar.'

MANJA

Bedankt voor het feest. Het is prachtig hier. Wie weet, tot ziens.

Manja vertrekt.

BERNADET

Daar gaat ze.

Ik heb altijd gedacht dat ik ook een soort Manja was, maar misschien ben ik eigenlijk wel meer een soort... Bernadet.

Antje komt op.

ANTJE

Ze zijn weg. Ze zijn allemaal weg...

Ze vliegen in, ze vliegen uit. Ze dansen wat, ze drinken een paar glaasjes, ze eten wat chips, ze storten hun hart uit en dan gaan ze weer weg.

Manja gaat mee met Javier.

Ze gaan naar Japan.

BERNADET

Ja, zo gaat dat. De Manja's gaan naar Japan en wij blijven hier.

ANTJE

Ik heb steken in mijn hoofd, Ber. Ik voel me zo naar...

BERNADET

Kom maar. Kom maar lieverd. Ga maar even zitten.

ANTJE

Het is net of er niks gebeurd is. Niemand heeft mij echt gekust, niemand heeft echt naar mij gekeken. Alleen de consulent uit Hoogezand, toen ik hem van de tegels omhoog hielp...

Waarom ben je niet blij met mij? Waarom ben je niet trots?

BERNADET

Dat ben ik wel, An. Ik ben wel blij met jou.

Rikus gaat naar binnen.

ANTJE

Waarom kijk jij altijd weg, als ik je aanraak?

Waarom moet het licht altijd uit?

BERNADET

Ik heb vandaag wel voor je gevochten, An. Op de dansvloer. Ik heb geprobeerd je te wreken.

Rikus komt op met een tray op wielen. Op de tray staan vuile glazen en kommen en asbakken en een dampend teiltje afwaswater plus droogdoeken.

Hij geeft de vrouwen een vaatdoek en begint af te wassen. Antje en Bernadet drogen af. Het is een tijd stil.

BERNADET

Weet je nog dat je bij me schoonmaakte?

ANTJE

Jawel.

BERNADET

Dat was zo duidelijk, zo rustig... 'Kom op An, ramen wassen, vloer dweilen.' En dan gingen we allebei aan de gang en dan dronken we koffie en dan kletsten we wat, en dan maakten we grapjes en dan gaf ik je wat geld.

ANTJE

Je had altijd kokosmakronen bij de koffie.

BERNADET

Omdat jij die zo lekker vond.

Stilte.

BERNADET

Er is bijna geen rode wijn gedronken.
Alleen maar wit en rosé.

ANTJE

Ook bijna geen frisdrank.

Stilte.

ANTJE

Het begint al licht te worden.

RIKUS

'De vele jaren dat een mens leeft, moet hij tevreden zijn, jaar in jaar uit, en hij doet er goed aan te bedenken hoeveel duistere dagen er nog op komst zijn en dat alles zeer spoedig vervliegt.'

Stilte

BERNADET

Ik ben benieuwd of die zanglijster nog gaat zingen.
De meeste vogels houden op als de langste dag geweest is.

ANTJE

Deze niet. Deze zingt door.

Ze wassen af. Na een tijdje begint er een zanglijster te zingen. Ze luisteren.

EINDE